

Širokouhi mračnjak

Barbastelle, *Barbastella barbastellus* (Schreber, 1774)

Autori teksta: Draško Holcer i Nikola Tvrtković

Porodica: Vespertilionidae, mišoliki šišmiši, common bats

Globalna kategorija ugroženosti: VU: A2c

Regionalna kategorija ugroženosti: DD

Udio u globalnoj populaciji: I

Razlozi vjerojatne ugroženosti: Veoma osjetljiva vrsta na uznemiravanje, smanjenje brojnosti plijena i gubitak skloništa, u prvom redu starog drveća s pukotinama u kori i dupljama, ali i prostora na tavanima. Zbog malobrojnosti dosadašnjih nalaza u Hrvatskoj, još nije moguće utvrditi stupanj regionalne ugroženosti. IUCN razlozi ugroženosti: 1.3.3; 1.4; 8.3; 10

Postojeća zakonska zaštita: Vrsta je zaštićena prema Zakonu o zaštiti prirode RH, a nalazi se i na Dodacima II. i IV. Habitats Directive, Dodatku II. Bernske konvencije i Dodatku II. Bonske konvencije.

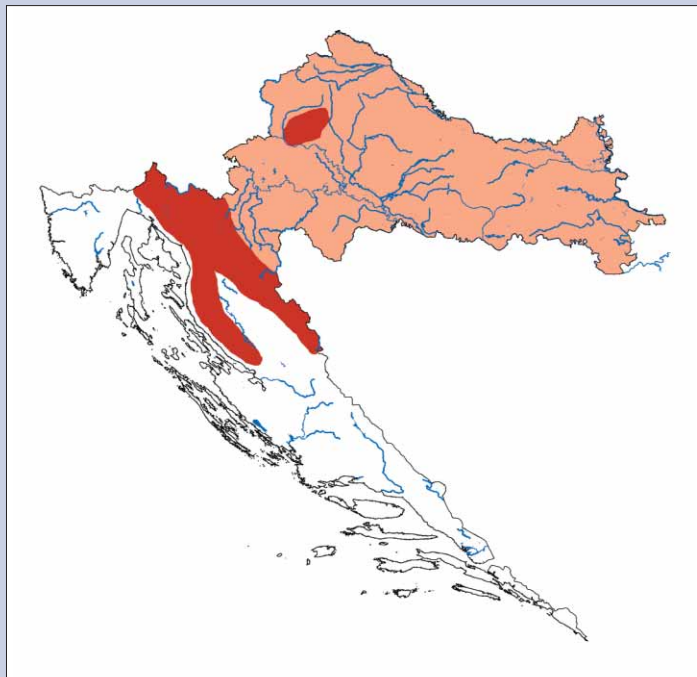

Sl. 33. Širokouhi mračnjak / Barbastelle (*Barbastella barbastellus*).
SNIMIO: I. PAVLINIĆ

Predložene mjere zaštite: Ugradnja mjera zaštite biološke raznolikosti u šumarsku praksu: očuvanje šuma tako da se zaštiti drveće s dupljama ili produži vrijeme pošteđe od sječe te zaštite sva mikrostaništa važna za vrstu. Postavljanje skloništa za kolonije, smanjenje upotrebe pesticida u šumarskoj praksi. IUCN mjere zaštite: 1.1.1; 4.1

Rasprostranjenost: Od Kanarskih otoka, Maroka, Portugala i Irske do Kavkaza; zapadnomediterranski otoci: Baleari, Korzika i Sardinija (Urbanczyk 1999). U Hrvatskoj vjerojatno naseljava sva brdska i gorska područja kontinentalne Hrvatske (Đulić 1994b), a moguće i nizinska, no dosadašnji nalazi su malobrojni; nije bilo sustavnih istraživanja. Dosadašnji nalazi su samo iz gorskih područja

Sl. 34. Područje s dokumentiranim nalazima širokouhog mračnjaka (crveno) i područje potencijalnog rasprostranjenja (narančasto) / Documented distribution of the Barbastelle (red) and potential range (orange)

Gorskog kotara, Like i Medvednice, a za nizinsko područje poznat je osim u Tropolju samo stari nalaz iz Vinkovaca koji nije provjeren.

Ekologija: Širokouhi mračnjak je rijetka Europska šumska vrsta, a najbrojniji je u poplavnim i vlažnim šumama srednje Europe (Meschede & Heller 2000). Porodiljske kolonije ima u nizinskom i podgorskom pojasu, ali i u gorskom pojasu, a pojedinačni nalazi su poznati i iz pretplaninskog pojasa. Specijaliziran je za lov na sitne noćne leptire iz skupina Pyralidae i Arctidae te sitne dvokrilce. Lovi ih u krošnjama i duž šumskih rubova, ali i iznad vode. Stanuje ispod kore i u dupljama drveća, a kolonije ženki s mladima često su i u griljama na tavanima. Zimuje u podzemnim pukotinama i šupljinama, često uz ulaze u špilje na temperaturi od -3 do $+5^{\circ}\text{C}$, ali i u špiljama. Poznate su velike zimske kolonije od više tisuća jedinka u podrumima i tunelima u Poljskoj i Slovačkoj (Schober & Grimmberger 1998). Najveća brojnost u Hrvatskoj utvrđena je zasad na području Plitvičkih jezera.

PHYSIS Palaearctic Database staništa: 41; 44

Habitats Directive staništa: 8310; 91F0?; 91KO; 91RO; 9410